

Dosarul nr. 2ra-4/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Iu. Cimpoi, I. Muruianu, N. Budăi)

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de administratorul insolvenței Societății pe Acțiuni „Consam”, Mihail Cergă

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Pescari împotriva Societății pe Acțiuni „Consam”, în proces de insolvență cu privire la încasarea penalității legale, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Victor Pescari, casată hotărârea din 6 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central și emisă o nouă hotărâre

constată:

La 22 februarie 2018, Victor Pescari a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Consam”, în proces de insolvență, intervenienți accesorii Ludmila Pescari și Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la încasarea penalității legale, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 26 septembrie 2016 a încheiat cu SA „Consam” contractul cu privire la investirea în construcția imobilului, autentificat de notarul public Tatiana Ungureanu, înregistrat sub nr. 7178. La 28 septembrie 2016 contractul cu privire la investirea în construcția imobilului a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Totodată, a menționat că în baza contractului, SA „Consam” și-a asumat obligația să construiască din mijloacele bănești investite cu predarea în proprietate a bunului imobil viitor cu suprafața totală de 37,64 m², cu număr cadastral XXXXX,

termenul de finisare a construcției, de dare în exploatare și de predare- primire fiind stabilit pentru semestrul II al anului 2017.

A susținut că la 26 septembrie 2016 a achitat plata integrală pentru construirea imobilului, care a constituit suma de 18 626 de euro.

La fel, a opinat că termenul de finisare, de dare în posesie și folosință a fost stabilit pentru semestrul II al anului 2017, conform capitolului 3 al contractului, invocând în acest sens prevederile art. 4 alin.(4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011, art. 732 alin. (2) Cod civil, art. 4 alin. (8) din Legea privind protecția consumatorilor din 13 martie 2003.

A indicat că la 29 ianuarie 2018 a înaintat o cerere prealabilă în adresa SA „Consam”, recepționată la 1 februarie 2018, prin care a solicitat achitarea benevolă a penalității în termen de 7 zile din momentul recepționării scrisorii, pentru încălcarea termenului de dare în exploatare a imobilului, însă a rămas fără soluționare.

A considerat că deoarece au expirat 180 de zile de când pârâtul urma să achite suma datorată, urmează a fi dispusă și încasarea penalității în mărime de 335 268 de euro, conform calculului $18\ 626\ \text{euro} \times 10\% = 1862,6\ \text{euro}$; $1862,6\ \text{euro} \times 180\ \text{zile} = 335\ 268\ \text{de euro}$.

Cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral, reclamantul a susținut că familia sa a suportat un șoc profund emoțional, or, toți banii familiei agonisiți, inclusiv și ai feciorului, sunt investiți într-un imobil a cărui finisare nu se preconizează de curând și sunt nevoiți să locuiască cu chirie fără siguranța zilei de mâine.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 4 alin. (4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, art. 4 alin. (8), 5, 15, 16, 27 din Legea privind protecția consumatorilor, art. 629, 732 alin. (2), 1422 Cod civil.

A solicitat încasarea de la SA „Consam”, în proces de insolvență, în beneficiul său a sumei de 335 268 de lei cu titlu de penalitate legală, sumei de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 6 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată. Totodată, s-a luat act de scutire legală a reclamantului de la plata taxei de stat.

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Victor Pescari, casată hotărârea din 6 decembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul central, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

A fost încasată de la SA „Consam”, în proces de insolvență, în beneficiul lui Victor Pescari penalitatea conform Legii privind protecția consumatorilor în mărime de 15 000 de euro, prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 1000 de lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 28 iunie 2019, administratorul insolvenței SA „Consam”, Mihail Cergă, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel neîntemeiat a admis cererea de chemare în judecată înaintată, or, în vederea aplicării art. 14 (art. 20) alin. (4) – (5) și art. 27, 21 alin.(2) din Legea privind protecția consumatorilor, în cazul în care partea pârâtă era în întârziere, reclamantul urma să solicite rezilierea contractului de prestare a serviciului, cu ulterioara solicitare de încasare a prejudiciului material și moral potențial cauzat.

În contractul părților, la pct. 12.3 este indicat expres faptul că în cazul nerespectării de către a obligațiilor contractuale sau termenul de recepție finală (dare în exploatare) a blocului locativ sau de predare - primire a bunului imobil, cu mai mult de șase luni, executorul restituie beneficiarului toată suma achitate/ încasate în valuta națională de către beneficiar.

A considerat că instanța de apel a interpretat eronat norma de material prevăzută la art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor, or, prin notificarea înaintată Victor Pescari a solicitat doar achitarea penalității în sumă de 335268 de euro, fără rezilierea contractului, motiv pentru care nu este îndreptățit de a pretinde încasarea penalităților.

De asemenea, a opinat că instanța de fond întemeiat a dispus și respingerea cerinței privind încasarea prejudiciului moral, ca fiind subsecventă cerințelor de bază, or, nu s-a constatat încălcarea drepturilor intimatului/reclamant.

Astfel, analizând decizia instanței de apel contestată/criticată în coraport cu circumstanțele de fapt și de drept ale litigiului iscat, coroborat actelor/documentelor - înscrisurilor anexate la dosar, se înțelege cert că soluția judiciară pronunțată în cauză este vădit neîntemeiată și este în contradicție cu documentele dosarului judiciar și astfel direct prejudiciabilă drepturilor și libertăților fundamentale ale societății comerciale recurente.

A menționat că decizia contestată, a fost adoptată cu ignorarea circumstanțelor importante pentru examinarea obiectivă și exhaustivă a pricinii, argumentele și probele invocate și prezentate de partea pârâtă fiind catalogate arbitrar nefondate și /sau pasibile de a fi ignorate, avându-se în vedere actele judecătorești anexate la materialele dosarului judiciar.

Or, instanța de apel, contrar normelor de drept procedural a examinat pricina fără a se pronunța asupra tuturor probelor din dosar, fără să-și motiveze concluzia în privința obiecțiilor formulate, fără să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care necesită un răspuns explicit și separat/special în hotărâre/decizie, examinând astfel litigiul insuficient și prejudiciabil actului de justiție.

La 21 august 2019, Victor Pescari a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către administratorul insolvenței SA „Consam”, Mihail Cergă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 8 mai 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 201 vol. I), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 iunie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe

După cum rezultă din actele cauzei, Victor Pescari înaintând prezenta acțiune împotriva SA „Consam” a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a sumei de 335 268 de lei cu titlu de penalitate legală, sumei de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o.

Judecând apelul declarat de Victor Pescari, instanța de apel l-a considerat întemeiat și, admitându-l a casat hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost parțial admisă.

A fost încasată de la SA „Consam”, în proces de insolvență, în beneficiul lui Victor Pescari penalitatea conform Legii privind protecția consumatorilor în mărime de 15 000 de euro, prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 1000 de lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru pronunțarea acestei soluții, instanța de apel a apreciat că SA „Consam” a întârziat cu executarea obligațiilor contractuale asumate față de beneficiarul Victor Pescari, începând cu expirarea semestrului II al anului 2017, dispunând în acest sens încasarea penalității, cu aplicarea prevederilor art. 32 din Legea privind protecția consumatorilor în coroborare cu prevederile art. 630 alin. (1) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, precum și încasarea prejudiciului moral.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat normele de drept material și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat și amplu argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante și cu trimitere la probele administrate, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Astfel, din materialele cauzei rezultă că la data de 26 septembrie 2016 între Victor Pescari și SA „Consam” a fost încheiat contractul nr. 7178 cu privire la investirea în construcția imobilului, prin care ultima, în calitate de executor, s-a

obligat să construiască și să predea lui Victor Pescari un bun imobil compus din încăperi cu suprafața totală de 37,64 m², conform planului cadastral general al proiectului din str. XXXXX mun. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, condominiu 0,43% notificat în OCT „Cadastru” la 16 septembrie 2013, iar Victor Pescari, în calitate de beneficiar, s-a obligat să achite suma de 18 626 de euro în scopul construirii imobilului și să primească imobilul în proprietate (f. d. 16-24 vol. I).

Potrivit pct. 3 din contractul cu privire la investirea în construcția imobilului, executorul se obligă să transmită bunul viitor beneficiarului în posesie și folosință conform actului de primire-predare în semestrul II al anului 2017 cu condiția respectării de către beneficiar a termenului de finanțare și lucrările de finisare.

Este cert și faptul că, potrivit ordinului de încasare a numerarului și facturii din 26 septembrie 2016, Victor Pescari a achitat prețul integral al imobilului în sumă de 410 800 de lei, ce constituie conform contractului de investiții suma de 18 626 de euro (f. d. 15 vol. I).

La fel, s-a constatat că prin contractul cu privire la investirea în construcția imobilului nr. 7178 din 26 septembrie 2016, părțile nu au convenit la achitarea de către executorul contractului a unei penalități în condițiile neexecutării de către aceasta a obligațiilor contractuale.

Având în vedere că SA „Consam” nu și-a îndeplinit obligațiile ce rezultă din contract, și anume darea în exploatare în termenii prevăzuți a bunului imobil, Victor Pescari s-a adresat față de aceasta cu cerere privind achitarea benevolă a penalității legale, însă care a fost lăsată fără răspuns.

Instanța de recurs reține că speței sunt aplicabile prevederile art. 21 din Legea privind protecția consumatorilor, care stipulează că în cazul în care prestatorul (executantul) nu a început la timp prestarea serviciului (executarea lucrării) sau dacă, în timpul prestării serviciului (executării lucrării) a devenit clar că serviciul (lucrarea) nu va fi îndeplinit în termenul stabilit, sau dacă termenul de prestare a serviciului (executare a lucrării) a expirat, consumatorul este în drept:

a) să fixeze prestatorului (executantului) un nou termen, în cadrul căruia el trebuie să înceapă și să finalizeze prestarea serviciului (executarea lucrării), și să ceară reducerea prețului pentru serviciu (lucrare);

b) să rezilieze contractul de prestare a serviciului (executare a lucrării) și să revendice repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenelor de începere și/sau finalizare a prestării serviciului (executării lucrării).

Așadar, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale este de înțeles că repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului de începere și/sau finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) poate fi revendicat de către consumator doar odată cu solicitarea rezilierii contractului de prestare a serviciului.

La caz, se constată că Victor Pescari a purces direct la repararea prejudiciului cauzat, fără a solicita rezilierea contractului, în baza căruia părțile și-au asumat obligații.

Prin urmare, în situația constatată, se apreciază corectă soluția primei instanțe că Victor Pescari nu a solicitat rezilierea contractului cu privire la investirea în construcția imobilului nr. 7178 din 26 septembrie 2016 pentru a putea fi aplicabilă

speței prevederile art. 32 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorilor referitor la încasarea penalității legale.

De altfel, norma de drept susmenționată prevede că, în cazul în care termenele stabilite, conform art. 21, de începere și finalizare a prestării serviciului (executării lucrării) sau termenelor noi fixate de consumator, prestatorul (executantul) achită consumatorului pentru fiecare zi (oră, dacă termenul a fost stabilit în ore) depășită o penalitate în mărime de 10 % din prețul serviciului (lucrării).

Din aceste considerente este lipsită de suport reținerea instanței de apel referitor la interpretarea incorectă de către prima instanță a normelor de drept material.

Mai mult, însăși prin contractul cu privire la investirea în construcția imobilului nr. 7178 din 26 septembrie 2016, părțile au convenit că în cazul nerespectării de către executor a obligațiilor contractuale sau termenul de recepție finală (dare în exploatare) a blocului locativ sau de predare – primire a bunului imobil, cu mai mult de 6 luni, contractul poate fi reziliat în mod unilateral la inițiativa beneficiarului, cu restituirea de către executor a sumei achitate/încasate în valuta națională de către beneficiar.

Drept urmare, instanța de apel incorect a aplicat la caz prevederile art. 602 Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, ajungând la concluzia temeiniciei cerințelor lui Victor Pescari.

Față de toate aceste considerente, instanța de recurs va aprecia drept întemeiată și concluzia primei instanțe referitor la respingerea acțiunii lui Victor Pescari privind repararea prejudiciului moral ca fiind pretenții subsecvente celor cu privire la încasarea penalității legale în cazul neexecutării în termenul stabilit a obligațiilor contractuale.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod corect a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către administratorul insolvabilității Societății pe Acțiuni „Consam”, Mihail Cergă.

Se casează integral decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 6 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Pescari împotriva

Societății pe Acțiuni „Consam”, în proces de insolvență cu privire la încasarea penalității legale, compensarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu